

VEEL BEDRIJVEN WETEN NIET DAT ZE ARIE-PLICHTIG ZIJN

Wie werkt met gevaarlijke stoffen, krijgt vroeg of laat te maken met wet- en regelgeving. Maar wat die regels precies betekenen in de praktijk, blijkt lang niet altijd duidelijk. En juist daar gaat het volgens Anton Mol, docent bij PHOV, nog vaak mis.

Tekst: Jeanette van Swaal

Anton Mol

PHOV is al sinds 1989 een toonaangevend opleidingsinstituut op het gebied van veiligheid. Het richt zich volledig op het opleiden van professionals binnen bedrijven: van hoger veiligheidskundigen tot specialisten in procesveiligheid en arbeidshygiëne. Geen adviesbureau dus, maar een plek waar kennis wordt overgedragen en vertaald naar de praktijk. “Wij helpen mensen om het in hun eigen organisatie goed neer te zetten. Zodat het niet bij theorie blijft, maar ook echt werkt”, zegt Mol.

ONDER DE RADAR

De aanleiding voor zijn verhaal is de aangescherpte ARIE-regeling. Die regeling, net als Seveso gericht op het voorkomen van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen, is de afgelopen jaren opnieuw ingevoerd en uitgebreid. Daardoor vallen er naar schatting van de Nederlandse Arbeidsinspectie circa 960 bedrijven onder de regeling, inclusief de Seveso bedrijven. Waar voorheen vooral Seveso-bedrijven (in Nederland voorheen bekend als BRZO-bedrijven) met dit soort verplichtingen te maken hadden, schuift dat speelveld nu op. Kort gezegd: waar Seveso geldt voor bedrijven met de grootste risico's, richt ARIE zich juist op de brede groep daar net onder. “De Nederlandse Arbeidsinspectie ziet dat na de eerste inspecties”, vertelt Mol. “Er zijn nog steeds bedrijven die niet weten dat ze ARIE-plichtig zijn.”

“HET KLINT OVERZICHTELIJK, MAAR IN DE PRAKTIJK IS HET BEHOORLIJK COMPLEX”

En dat is niet zonder risico. Want de verplichtingen zijn stevig. Bedrijven moeten risico's systematisch in kaart brengen, scenario's uitwerken en een veiligheidsbeheerssysteem (VBS) opzetten, vergelijkbaar met wat voor Seveso-bedrijven al langer geldt.

KERN VAN HET PROBLEEM

Wat het extra complex maakt, is dat het vaak niet om ‘klassieke’ chemische bedrijven gaat. “Een aantal bedrijven heeft jarenlang bewust onder de Seveso-drempels geopereerd”, legt Mol uit. “Maar door de lagere drempel van ARIE vallen ze nu alsnog onder dezelfde verplichtingen.” Denk bijvoorbeeld aan de levensmiddelenindustrie. Daar wordt gewerkt met reinigingsmiddelen die bijtend of huidcorrosief zijn. Op het eerste gezicht geen risicovolle omgeving, maar in grotere hoeveelheden kunnen die stoffen wel degelijk tot gevaarlijke situaties leiden. “Dan ben je geen chemisch bedrijf”, zegt Mol, “maar moet je wél nadenken over procesveiligheid en scenario's. En dat is nieuw voor veel organisaties.” Volgens Mol zit daar de kern van het probleem. “Bedrijven zijn vaak heel goed in hun eigen proces”, zegt hij. “In productie, kwaliteit of hygiëne. Maar die chemische en procesmatige veiligheidskant is niet altijd aanwezig.” En juist die kennis is nodig om te voldoen aan de ARIE-verplichtingen. Want een veiligheidsbeheerssysteem is meer dan een document. Het raakt de hele organisatie: van procedures en onderhoud tot training en toezicht. “Het klinkt overzichtelijk, maar in de praktijk is het behoorlijk complex”, aldus Mol.

VAN REGELS NAAR PRAKTIJK

Om bedrijven daarbij te helpen, biedt PHOV onder meer de cursus Coördineren preventiebeleid zware ongevallen: Seveso en ARIE. In vier dagen leren deelnemers hoe ze een veiligheidsbeheerssysteem opzetten en organiseren binnen hun eigen bedrijf. De doelgroep is breed: van HSE- en QHSE-professionals tot medewerkers uit operations of onderhoud. “Het gaat er niet om dat je alles uitbesteedt”, zegt Mol. “Je moet zelf begrijpen wat er speelt en hoe je het borgt in je organisatie.” De cursus sluit aan op

“JE MOET ZELF BEGRIJPEN WAT ER SPELT EN HOE JE HET BORG IN JE ORGANISATIE”

een duidelijke behoefte in de markt. Bedrijven zoeken geen dikke rapporten, maar praktische handvatten om aan de slag te gaan. Dat die kennis nodig is, blijkt ook uit de toenemende handhaving. De Nederlandse Arbeidsinspectie is inmiddels gestart met inspecties bij ARIE-bedrijven en wil er jaarlijks zo'n 200 uitvoeren. Wie niet voldoet, kan rekenen op maatregelen. “Dat kan variëren van een waarschuwing tot boetes”, zegt Mol. “En in het uiterste geval kan een bedrijf zelfs stilgelegd worden.” Voor organisaties die niet eens weten dat ze onder de regeling vallen, kan dat een harde confrontatie zijn.

GEEN PAPIEREN WERKELIJKHEID

Volgens Mol draait het uiteindelijk niet om regels op papier, maar om hoe je ze toepast. “Een veiligheidsbeheerssysteem is geen map in de kast”, zegt hij. “Het gaat erom dat mensen weten wat ze moeten doen en dat het in de praktijk werkt.” Daar ligt volgens hem ook de kracht van opleiden. “Als je mensen meeneemt en ze snappen waarom iets belangrijk is, dan blijft het hangen. Dan wordt veiligheid onderdeel van hoe je werkt.”

“IN HET UITERSTE GEVAL KAN EEN BEDRIJF ZELFS STILGELEGD WORDEN”

De koppeling tussen Seveso en ARIE in één cursus is dan ook een logische ontwikkeling. “De overlap is groot”, besluit Mol. “Veel van wat je voor Seveso moet doen, geldt ook voor ARIE. Dus het is mooi om dit te combineren.” Voor bedrijven betekent het vooral één ding: niet wachten tot een inspectie, maar zelf het initiatief nemen. Want wie zijn risico's kent en beheerst, staat uiteindelijk een stuk sterker.